

фізичного виховання і спорту : спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Н. Г. Долбишева. – К., 2002 – 18 с.

3. Дольнікова Л. В. Структурування змісту навчальних дисциплін як важлива передумова для підвищення якості підготовки фахівців / Л. В. Дольнікова, О. Л. Цубова // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Економіка. – Львів, 2013. – Вип. 767. – С. 379–382.

4. Квас В. М. Теоретико-методичні аспекти конструювання змістового компонента професійної підготовки майбутніх вчителів / В. М. Квас // Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 196, ч. 2. – С. 55–58.

5. Коробов Є. Т. Навчальний матеріал та його структура [Електронний ресурс] / Є. Т. Коробов. – Режим доступу : <http://www.rusnauka.com/>.

Н. Г. Денисенко

ОБНОВЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ДИСЦИПЛИН В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ

В статье представлено научно-теоретическое обоснование, методические положения и практические рекомендации по совершенствованию системы подготовки будущих учителей физической культуры. Предложено собственное видение преподавания новых профессионально-ориентированных дисциплин в колледжах физкультурного профиля.

Ключевые слова: подготовка, структура, специалист, обновление, принципы, физическая культура.

N. Denysenko

RENOVATING PROFESSIONAL SUBJECTS' CONTENTS IN PHYSICAL EDUCATION INTENDING TEACHERS TRAINING PROCESS

In the article the scientific and theoretical substantiation of methodical provisions on intending physical culture teachers training renewal in I-II levels institutions is submitted.

Key words: training, structure, specialist, recreation, principle, physical education.

УДК 373

Ю. М. Бабачук

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ 6-ГО РОКУ ЖИТТЯ ІГОР З ЕЛЕМЕНТАМИ СПОРТУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

У статті здійснено аналіз досліджень із проблеми навчання дітей старшого дошкільного віку ігор з елементами спорту. Визначено роль ігрового методу в навчанні дошкільників ігор спортивного характеру. Розроблено та теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу.

Ключові слова: модель, технологія навчання, ігри з елементами спорту, рухові вміння та навички, технічні прийоми, основи техніки гри.

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями. Протягом багатьох десятиліть актуальним залишається питання підвищення рухової активності дітей дошкільного віку. У результаті наукових пошуків дослідники одностайні у твердженні, що ігри з елементами спорту є важливим засобом підвищення рухової активності дітей старшого дошкільного віку.

Ігрова форма організації рухової діяльності дітей як стимулятор емоційного насичення формує мотивацію активної участі, забезпечує достатній рівень активності та якість виконання рухових дій. Той факт, що ігри з елементами спорту в основному проводяться на свіжому повітрі, подвоює, а то і потроює оздоровчий вплив на організм дитини. Усе це підкреслює вагомість та доцільність використання ігор з елементами спорту в процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Ураховуючи фундаментальні зміни в системі освіти та системі дошкільної освіти зокрема, процес навчання дітей дошкільного віку ігор з елементами спорту потребує наукового обґрунтування доцільності та оптимальності вибору технологій навчання дошкільників зазначених ігор.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виокремлення невирішених її частин. Дидактичні основи навчання елементів спортивних ігор у процесі фізичного виховання дошкільників систематизовані в дослідженнях багатьох учених (Е. Й. Адашкявічене, 1992;

Е.С. Вільчковського, 2004; Л. М. Волошиної, 2001; Т. І. Дмитренко, 1983; Ю. М. Єрмакової (2010); О. К. Ковалевського, 2005; О. Є. Конох, 2014; О. І. Курка, 2004; Т. І. Осокіної, 1986; В. І. Усакова, 2000; С. Ф. Цвека, 1990 та інших).

За твердженням науковців, ігри з елементами спорту є одним із ефективних засобів фізичного вдосконалення, формування в дітей дошкільного віку рухових умінь та навичок. Аналіз наукових джерел переконливо свідчить, що проводились в основному локальні наукові дослідження в межах відповідних ігор. Зокрема, у роботах Е. Й. Адашкявічене (1983) розкривається зміст та методика навчання гри в баскетбол. О. І. Курок (1993) та Ю. М. Єрмакова (2010) визначають зміст і методику проведення занять з елементами футболу в дошкільних навчальних закладах. У дослідженнях Г. О. Чепуркіної (1997) доведена ефективність використання елементів міні-гандболу з дітьми старшого дошкільного віку. Л. М. Волошина (2001) обґрунтувала можливості розвитку рухових здібностей старших дошкільників у процесі фізичного виховання засобами цілеспрямованого використання ігор з елементами спорту. О. К. Ковалевський (2005) у своїх дослідженнях теоретично обґрунтував та експериментально перевіряв ефективність використання гри в городки в процесі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. О. Є. Конох (2014) розробила авторську програму комплексного використання засобів спортивних ігор (міні-футзалу, міні-баскетболу, міні-гандболу) для дітей 5–6 років, яка сприяє покращенню фізичного стану та підвищенню ефективності процесу фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Незважаючи на значну кількість наукових робіт, присвячених цій проблемі, цілісного дослідження технології навчання ігор з елементами спорту дітей старшого дошкільного віку до цього часу не існує.

У своїх дослідженнях Л. М. Волошина зазначає, що для ігор з елементами спорту характерні такі особливості: специфіка і точність техніки рухових дій, визначений склад учасників, розподіл функцій, чітка організація ігрових умов (розмітка майданчика, добір інвентарю). Автор зазначає, що деякі з них, наприклад, городки за ознакою переважаючого руху можна віднести до ігор із метання. Однак такі ігри, як баскетбол, футбол, хокей, бадмінтон, настільний теніс побудовані на різноманітних рухових діях. У різних комбінаціях тут використовується ходьба, біг, стрибки, метання. Ці дії вимагають збереження стійкого положення в заданій позі після присідання, поворотів, нахилів. Рухові дії можуть виконуватися різними способами, у різних поєднаннях, зі зміною темпу та швидкості. Автор зазначає, що ці ігри потребують від дітей розвитку таких якостей як самостійність, швидкість, спритність рухів, орієнтування в просторі. Вони є вищою формою звичайних рухливих ігор. Дитина за короткий проміжок часу повинна побачити ситуацію, що склалася (розташування партнерів та супротивників, положення м'яча й шайби), оцінити, обрати найбільш правильні дії та використати їх – все це потребує розвитку певних умінь та навичок [2].

Досить важливим є твердження Т. І. Дмитренко про те, що дошкільники ще не можуть виконувати ланцюжок технічних прийомів або тактичних комбінацій спортивної гри, їм доступні лише початкові, елементарні прийоми або окремі прості комбінації. Дослідниця акцентує на тому, що елементарну техніку кожного виду спорту умовно розподіляють на практичні дії і кожен розучують окремо. Така послідовність забезпечує зручність та поступовість оволодіння дітьми основами техніки [3, с. 6].

Важливою для нашого дослідження є думка Т. І. Дмитренко про періодизацію, якої необхідно дотримуватися під час навчання дітей елементів спортивних ігор. У своєму дослідженні автор пропонує на першому етапі, що триває один – два тижні, ознайомлювати з інвентарем, його властивостями.

Другий етап – допоміжний, містить практичне засвоєння тих способів виконання рухів, без яких не можна перейти до оволодіння основами техніки спортивної гри. Цей етап, як вважає автор, триває до трьох – чотирьох тижнів.

На третьому етапі, основному, згідно з думкою Т. І. Дмитренко діти повинні оволодіти основами техніки (індивідуально, в парі з вихователем або товаришами, групами), повторювати допоміжні вправи попередніх етапів. Тривалість цього етапу найбільша [4].

На нашу думку, весь процес оволодіння дітьми руховим досвідом відбувається у процесі фізичного виховання. А на цьому етапі діти закріплюють рухові навички з тих основних рухів, що слугують основою технічних прийомів гри.

Наближеними до нашого твердження є пропозиції дослідника В. І. Усакова (2000). Автор у рамках класичної теорії та методики навчання рухових дій і рухів визначив шляхи ефективного початкового розучування спортивних ігор та вправ із дошкільниками та запропонував два основні

напрями:

- перший – переважне формування основних рухів;
- другий – засвоєння технічних прийомів, які пов'язані з використанням спеціального для гри інвентарю та обладнання.

Науковець переконаний, що це дозволяє формувати стійку технічну базу спеціальних рухів, без яких спортивна гра не може бути розучена в цілому [6, с. 52].

У своїх дослідженнях В. І. Усаков рекомендує будувати початкове розучування технічних елементів за такою схемою:

1. Ознайомлення зі спортивною грою в цілому шляхом використання словесних та наочних методів.
2. Початкове розучування простих технічних прийомів шляхом їх виокремлення зі складного комплексу спеціальних дій і рухів, які характерні для спортивної гри, що вивчається.
3. Поглиблене розучування простих спеціальних рухів. Доведення їх до рівня навички. Розучування на їх основі елементарних зв'язок та комбінацій.
4. Закріплення простих комбінаційних дій і рухів спеціально спрямованого характеру з використанням методів частково регламентованої вправи.
5. Удосконалення основних технічних прийомів, що характерні для гри, яка вивчається, з використанням ігрового та змагального методів.
6. Початкове розучування елементарної тактичної схеми гри за спрощеними правилами.
7. Поглиблене розучування як елементарних, так і більш складних тактичних схем.
8. Закріплення основного тактичного малюнка гри.
9. Розв'язання простих тактичних задач шляхом використання технічних прийомів, рухових дій і рухів, які характерні для гри, що вивчається.
10. Удосконалення гри шляхом розвитку інтересу до неї.

Дослідник наголошує, що в класифікації ієрархії гри для дітей дошкільного віку спортивним відведена найвища позиція. Це зумовлено тим, що за технічною, тактичною та руховою характеристиками вони є найбільш складними, що і вимагає особливого підходу до їх початкового розучування [6, с. 52–53].

Аналіз спеціальної літератури засвідчив, що інформація про технологію навчання дітей старшого дошкільного віку елементів спортивних ігор практично відсутня. Аналіз психолого-педагогічної та спеціальної літератури дозволяє стверджувати, що вибір технології навчання ігор з елементами спорту дітей старшого дошкільного віку насамперед має базуватися на:

- 1) цільових завдань, які дітям необхідно реалізувати у процесі навчання;
- 2) закономірностях формування рухових уявлень про техніку вправи, яку вивчають;
- 3) оптимальності фізичної підготовленості дітей;
- 4) вікових особливостей дошкільників;
- 5) рухових можливостях дітей;
- 6) руховому досвіді дітей;
- 7) наявності спеціального обладнання та інвентарю.

Аналіз літературних джерел переконливо свідчить, що технології навчання посідають значне місце в освітньому процесі дошкільних навчальних закладів. Доцільність застосування технології у процесі навчання дітей дошкільного віку ігор з елементами спорту зумовлена тим, що спортивна рухова діяльність має бути впорядкована і регламентована. Вона має чітко визначені цілі, мотиви і чітко визначену систему різних рівнів рухових дій, якими діти мають оволодіти. З огляду на це технологія навчання як цілісна система концептуально і практично значущих ідей, принципів, методів, засобів навчання, що гарантує високий рівень ефективності і якості навчання, і є найбільш оптимальним вибором у процесі підвищення ефективності ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з іграми спортивного характеру.

Формулювання мети статті. Мета статті полягає в розробленні та теоретичному обґрунтуванні структурно-функціональної моделі технології навчання ігор з елементами спорту дітей старшого дошкільного віку в умовах дошкільного навчального закладу.

Завдання статті:

1. Здійснити аналіз літератури з проблеми дослідження технології навчання ігор з елементами спорту дітей старшого дошкільного віку.
2. Розробити структурно-функціональну модель технології навчання ігор з елементами спорту

дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. З метою вдосконалення освітньої практики та діяльності педагогів у процесі навчання старших дошкільників елементів спортивних ігор, досягнення в дітей запасу міцності здоров'я, розвитку фізичних якостей, підвищення рухової активності, покращення фізичної підготовленості нами була розроблена ігрова технологія навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу.

Для впровадження у процес фізичного виховання дітей 6-го року життя ігор з елементами спорту ми обрали ігрову форму навчання, оскільки гра є природною потребою дитячого організму. За змістом та методикою проведення ігрові заняття відрізняються від традиційних тим, що для вирішення оздоровчих, освітніх та виховних завдань добираються рухливі ігри та ігрові вправи відповідного змісту. Гра є і формою організації і методом проведення фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному навчальному закладі.

Підтвердженням цієї позиції є твердження О. Л. Богініч, яка наголошує, що для оптимізації навчально-виховної роботи з дітьми дошкільного віку з фізичного виховання, зокрема навчання дітей ігор з елементами спорту, зважаючи на особливу роль ігрової діяльності в житті дитини-дошкільника, ігровий метод доцільно використовувати як один із провідних методів навчання на різних етапах формування рухової навички. Вагомим є той факт, що використання ігрового методу навчання є найбільш близьким природі дитини дошкільного віку, а тому і найбільш ефективно впливає на рівень засвоєння дітьми рухових дій [1].

На наш погляд, ігрова форма проведення занять створює сприятливі умови для оволодіння елементарними технічними вміннями гри баскетбол, футбол, хокей, городки, настільний теніс та бадмінтон. Мотиви гри надають значення рухової діяльності, вони близькі та доступні дитині, захоплюють її, пов'язані з конкретністю форми, в якій відбувається оволодіння рухом. Ігрова форма фізкультурно-оздоровчої роботи в умовах дошкільного навчального закладу допомагає дитині встановити зв'язок між мотивом та завданням, розвиває ініціативність і самостійність, створює умови для неодноразового виконання рухів.

У процесі розроблення технології ми враховували думку В. І. Усакова про те, що "спортивні ігри не виникають довільно, як продукт чисто індивідуальної творчості, а є результатом соціального досліду, який трансформується через систему виховання, навчання та середовище" [6, с. 51]. Тому особливу роль в реалізації технології навчання ігор з елементами спорту набуває процес освіти.

На основі аналізу наукових досліджень та власного досвіду розроблено структурно-функціональну модель технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу, яка відображена на рис. 1.

Отже, розроблена структурно-функціональна модель технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу складається з чотирьох блоків: цільового, змістового, організаційно-методичного і результативного.

Першим блоком моделі є цільовий, що містить інформацію про мету та завдання моделі. Метою досліджуваної моделі є формування необхідних знань та рухових умінь і навичок у дітей старшого дошкільного віку в іграх з елементами спорту. Ігрова технологія становить гнучку систему, яка дозволяє навчити дитину відчувати своє тіло та володіти ним, отримуючи від цього задоволення та радість; ознайомити дітей з максимальною кількістю видів спорту, допомогти знайти для себе той, який найбільше відповідає його темпераменту та фізичним здібностям.

Ігрова технологія дозволяє допомогти педагогам дошкільних навчальних закладів в оволодінні технологією навчання ігор з елементами спорту, підвищити ступінь готовності до реалізації такого складного та цікавого розділу, як спортивні ігри. Основними завданнями технології навчання є:

- зміцнення здоров'я дитини, збільшення можливості її фізичної та розумової працездатності;
- збагачення рухового досвіду дошкільників новими руховими діями, навчання правильної техніки виконання елементів спортивних ігор;
- закріплення та вдосконалення основних рухових умінь і навичок в іграх спортивного характеру;
- заохочення прояву рухової самостійності, активності, ініціативності до використання ігор з елементами спорту в повсякденній руховій діяльності.

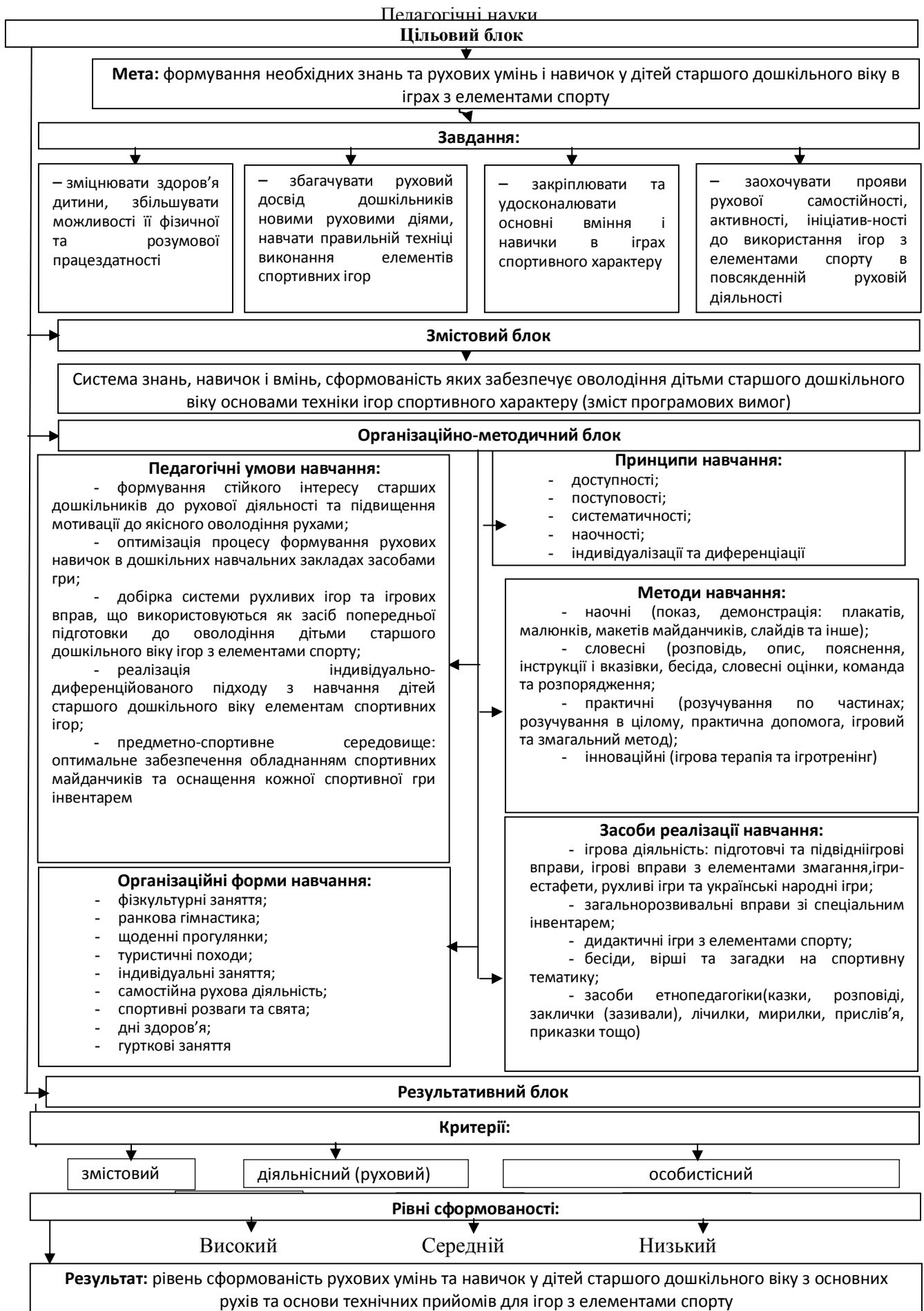

Рис. 1. Структурно-функціональна модель технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу

Змістовий блок містить систему знань, навичок і вмінь, сформованість яких забезпечує успішне оволодіння дітьми старшого дошкільного віку основами техніки ігор спортивного характеру. Цей блок визначено на основі аналізу навчальних програм, він містить такі знання та вміння:

Знання:

- історії виникнення спортивних ігор;
- спрощених правил спортивних ігор;
- дотримання техніки безпеки в іграх з елементами спорту;
- техніки основних прийомів.

Уміння:

- користуватися спеціальним обладнанням та інвентарем;
- володіти основними технічними прийомами в іграх з елементами спорту;
- взаємодіяти з гравцями під час ігор з елементами спорту.

Наступним блоком моделі технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу є організаційно-методичний. Цей блок містить опис необхідного педагогічного інструментарію: засобів, методів, принципів, організаційних форм навчання та педагогічних умов.

Успішно реалізувати технологію навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу дозволяють відповідні педагогічні умови, які забезпечують формування стійкого інтересу старших дошкільників до рухової діяльності та підвищення мотивації до якісного оволодіння рухами; оптимізацію процесу формування рухових навичок у дошкільних навчальних закладах засобами гри; добірку системи рухливих ігор та ігрових вправ, що використовуються як засіб попередньої підготовки до оволодіння дітьми старшого дошкільного віку ігор з елементами спорту; реалізацію індивідуально-диференційованого підходу з навчання дітей старшого дошкільного віку елементам спортивних ігор; предметно-спортивне середовище: оптимальне забезпечення обладнанням спортивних майданчиків та оснащення кожної спортивної гри інвентарем.

Під час навчання дітей 6-го року життя ігор з елементами спорту ми дотримувалися принципів доступності, поступовості, систематичності, міцності, наочності, індивідуалізації та диференціації.

Аналіз наукової літератури свідчить, що технологія навчання ігор з елементами спорту реалізується згідно з такими організаційними формами навчання, як фізкультурні заняття, ранкова гімнастика, щоденні прогулянки і туристичні походи, індивідуальні заняття, самостійна рухова діяльність, спортивні розваги й свята, дні здоров'я та гурткові заняття.

Схема побудови ігрових фізкультурних занять традиційна. Заняття складається з трьох частин: вступної, основної та заключної. Усі освітні завдання вирішуються шляхом відповідної їм добірки ігор та ігрових вправ, раціонального розподілу та чергування об'єму фізичних навантажень. Обираючи ігрові вправи та рухливі ігри для занять з фізичної культури, ми керувалися основною педагогічною вимогою до них, яка полягає в тому, що ігрові завдання мають сприяти якісному виконанню основних технічних прийомів в іграх з елементами спорту.

У вступній частині заняття ми використовували спеціальні прийоми, спрямовані на створення ігрової мотивації, що сприяють виконанню дітьми фізичних вправ із задоволенням. Зацікавленість дітей викликає уявлювана ситуація, яка подана в образній, яскравій формі, поєднана з незвичайними умовами. Наприклад, ракетка для настільного тенісу перетворюється в руль, і починається незвичайна подорож до міста м'ячів, де живуть різні м'ячі: великі, маленькі, футбольні, баскетбольні, тенісні. Комплекс загальнорозвивальних вправ планується як з використанням інвентарю (ракеток, ключок, бити, городків, м'ячів), так і в ігровій або імітаційній формі.

В основній частині заняття ми використовували серію ігор та ігрових вправ, які спрямовані на оволодіння основними рухами та найпростішими елементами техніки спортивних ігор, розвиток рухових здібностей. У заключну частину заняття планували психокорекційні ігри. Отже, на заняттях вирішувалося важливе завдання – формування стійкого інтересу старших дошкільників до рухової діяльності та підвищення мотивації до якісного оволодіння рухами в іграх з елементами спорту.

Ознайомлення та навчання дітей спортивних ігор проводилося нами як на заняттях із фізичної культури, так і в процесі проведення ранкової гімнастики. Під час проведення комплексу загальнорозвивальних вправ із дітьми використовували спеціальний спортивний інвентар з метою ознайомлення з властивостями інвентарю та можливістю усвідомлення фізичних характеристик спеціального інвентарю: ваги, об'єму тощо.

На наше переконання, проведення елементів спортивних ігор на свіжому повітрі є ефективною організаційною формою навчання старших дошкільників. За результатами досліджень М. О. Рунової встановлено, що в процесі щоденного проведення на прогулянках рухливих ігор та фізичних вправ поширюється руховий досвід дітей, удосконалюються у них навички з основних рухів, розвиваються спритність, швидкість, витривалість; формується самостійність, активність, позитивні взаємовідношення з однолітками [5].

На наш погляд, перебування дошкільників на груповій ділянці або на спортивному майданчику дозволяє широко використовувати увесь простір. Тому на щоденній прогулянці або під час проведення туристичних походів треба відводити значне місце іграм з елементами спорту, які сприяють формуванню різноманітних рухових умінь і навичок та фізичних якостей у природних умовах.

У зміст прогулянок та туристичних походів нами були введені різні дії:

- з м'ячем (гумовим, тенісним та м'ячем для хокею): прокочування по землі, вузькій доріжці, підкидання м'яча вгору та ловля його, ведення м'яча, удари об стінку і заочухання м'яча в обруч за допомогою ключки, метання в ціль і на дальністьтощо;

- з городками та ракетками: передавання городків, складання фігур, катання городків рукою, ногою, підкидання та ловіння городків, метання городків й бити на дальність, у ціль, стрибки через городки й бити, біг зміркою між битками й городками тощо;

- з воланом та ракеткою: підкидання волана вгору та ловля його, кидання волана в ціль і на дальність тощо.

- Для організації самостійної роботи ми створювали необхідні умови, що відповідають гігієнічним та педагогічним вимогам:

- правильне розміщення обладнання для проведення ігор з елементами спорту;
- достатня площа для ігрових вправ та рухливих ігор;
- обладнання спортивного куточка спеціальним інвентарем (ракетками для настільного тенісу і бадмінтону, м'ячами різних діаметрів, ключками, городками тощо).

Не менш важливими виявилися й індивідуальні заняття, під час яких робота спрямовувалася на активізацію малорухливих дітей, покращення фізичної та рухової підготовленості більш слабких дітей. Їх залучали до діяльності, яка сприяла розвитку інтересу до ігор з елементами спорту. Дуже рухливих та збудливих дітей спрямовували на вправи, які вимагають від них точності рухів (метання в ціль, вправи у рівновазі); вони стримують їх від значної рухливості і сприяють формуванню уваги та стриманості. Ураховуючи індивідуальні особливості дітей, ми одним із них надавали допомогу у виконанні вправ, а іншим нагадували, як їх робити, підбадьорювали та оцінювали рухові дії.

Цікавими та ініціативними формами навчання ігор з елементами спорту є спортивні свята, розваги та дні здоров'я. За допомогою фізкультурно-спортивних свят діти отримують можливість виявити активність, ініціативу, самостійність, творчість, що позитивно впливає на розвиток їхніх здібностей і особистісних якостей. А ігрові вправи та рухливі ігри з елементами спорту, що становлять основний зміст будь-якого фізкультурно-спортивного свята, більшою мірою, ніж інші форми організації рухової діяльності, адекватні потребам дитини в русі і сприяють її гармонійному фізичному розвитку, формуванню найважливіших морально-вольових і дружніх якостей та розвитку спритності, швидкості, координації рухів.

Особлива увага в сценарії приділялася цікавим сюрпризним моментам, показовим виступам вихованців, підбиттю підсумків, врученню подарунків і призів, а також церемонії урочистого відкриття та закриття свята. Це все налаштовує дітей на активну віддачу, підносить їх настрій та емоційний стан.

Варто зазначити, що участь дошкільників у спортивних святах сприяє виявленню їх самостійності та ініціативи у виконанні рухових завдань, досягненню кращих результатів в умовах змагань, вихованню дружби, наполегливості, відповідальності, дисциплінованості та інших морально-вольових якостей. Діти вчаться вигравати і програвати, розуміти: як від успіху кожного залежить перемога всієї команди.

Важливими в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку, зокрема у формуванні рухових умінь і навичок з ігор з елементами спорту, є гурткові заняття. Гурткові заняття забезпечують задоволення природної потреби дитини в рухах, передусім гіперактивних дітей, дозволяють розширити рухові можливості відповідно до індивідуальних особливостей дитини.

Нами була розроблена програма гурткової роботи з навчання елементів спортивних ігор дітей

старшого дошкільного віку. Структура програми гурткової роботи дітей старшого дошкільного віку складалась з двох частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина охоплювала такі розділи:

- історія виникнення спортивних ігор;
- правила спортивних ігор;
- технічні прийоми в іграх з елементами спорту;
- обладнанням спортивних майданчиків та оснащення кожної спортивної гри інвентарем;
- правила безпечної поведінки під час проведення спортивних ігор.

Практична частина містила:

- орієнтовний план використання рухливих ігор та ігрових вправ із навчання дітей ігор з елементами спорту;
- тематичний план;
- календарний план роботи.

На наш погляд, доцільними методами під час навчання елементів спортивних ігор дітей старшого дошкільного віку є: наочні (показ, демонстрація: плакатів, малюнків, макетів майданчиків, слайдів), словесні (розповідь, опис, пояснення, інструкції і вказівки, бесіда, словесні оцінки, команда та розпорядження), практичні (розучування по частинах; розучування в цілому, практична допомога, ігровий та змагальний метод) та інноваційні методи (ігрова терапія і ігротренінг).

У процесі розроблення технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах дошкільного навчального закладу найбільш ефективними виявилися такі засоби реалізації навчання:

- ігрова діяльність: підготовчі та підвідні ігрові вправи, ігрові вправи з елементами змагання, ігри-естафети, рухливі ігри та українські народні ігри.
- загальнорозвивальні вправи зі спеціальним інвентарем;
- дидактичні ігри з елементами спорту;
- бесіди, вірші та загадки на спортивну тематику;
- засоби етнопедагогіки (казки, розповіді, заклички (зазивали), лічилки, мирилки, прислів'я, приказки тощо.

Результативний блок містить інформацію про критерії, показники і рівні сформованості у дітей старшого дошкільного віку базових умінь та навичок, що необхідні для ігор з елементами спорту. У нашому дослідженні виділені такі критерії: змістовий, що визначає наявність уявлень та знань щодо видів спортивних ігор, їх змісту; діяльнісний (руховий), що передбачає оволодіння дитиною базовими вміннями та навичками, що необхідні для ігор з елементами спорту; особистісний, що полягає у формуванні позитивного ставлення до рухової діяльності.

Рівень сформованості умінь та навичок і рівень володіння технічними прийомами ігор з елементами спорту означає ступінь сформованості та реалізації в самостійній діяльності основних її показників. Відповідно, виділяємо високий, середній і низький рівні.

Кінцевим результатом технології є сформованість рухових умінь та навичок у дітей старшого дошкільного віку з основних рухів та основи технічних прийомів для ігор з елементами спорту.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок з напрямку. Отже, у процесі реалізації розробленої нами моделі технології навчання ігор з елементами спорту дітей 6-го року життя в умовах сучасного дошкільного навчального закладу розширюються можливості фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку. Збагачення рухового досвіду дітей забезпечується варіативністю використання елементів спортивних ігор та інвентарю для них у різних формах рухової діяльності.

Подальшу перспективу дослідження вбачаємо у розробленні технологічних схем навчання окремих технічних прийомів ігор з елементами спорту дітей старшого дошкільного віку.

Література

1. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри : навч.-метод. посіб. / О. Л. Богініч. – К. : Шк. світ, 2007. – 120 с.
2. Волошина Л. Современная методология обучения играм с элементами спорта / Людмила Волошина // Дошкольное воспитание. – 2005. – № 11. – С. 17–20.
3. Дмитренко Т. И. Спортивные упражнения и игры для детей дошкольного возраста / Т. И. Дмитренко. – К. : Рад. школа, 1983. – 112 с.

4. Дмитренко Т. І. Теорія та методика фізичного виховання дітей раннього і дошкільного віку / Т. І. Дмитренко. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Вища школа, 1979. – 256 с.
5. Рунова М. О. Рухова активність дитини в дитячому садку : посібник для працівників дошкільних закладів, викладачів і студентів педвузів і коледжів : пер. з рос. мови. / М. О. Рунова. – Харків : Ранок, 2007. – 192 с.
6. Усаков В. И. Программно-методическое обеспечение оздоровительного воздействия физической культуры в условиях семьи, детского сада, школы : автореф. дисс. на соискание учен. степени д-ра пед. наук : спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры» / Усаков Валерий Иосифович ; Сибирская гос. акад. физ. культуры. – Омск, 2000. – 87 с.

Ю. М. Бабачук

ОБУЧЕНИЕ ДЕТЕЙ 6-ГО ГОДА ЖИЗНИ ИГРАМ С ЭЛЕМЕНТАМИ СПОРТА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО ДОШКОЛЬНОГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

В статье осуществлен анализ исследований по проблеме обучения детей старшего дошкольного возраста играм с элементами спорта. Определена роль игрового метода в обучении дошкольников играм спортивного характера. Разработана и теоретически обоснована структурно-функциональная модель технологии обучения играм с элементами спорта детей 6-го года жизни в условиях дошкольного учебного заведения.

Ключевые слова: модель, технология обучения, игры с элементами спорта, двигательные умения и навыки, технические приемы, основы техники игры.

Yu. Babachuk

TEACHING GAMES WITH SPORTS ELEMENTS TO 6-YEAR OLD CHILDREN IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY PRE-SCHOOL EDUCATIONAL ESTABLISHMENT

This article analyzes the researches on teaching games with sports elements to preschool children. The role of a game method in teaching sports games to preschool children has been determined. The structure-function model of teaching games with sports elements to 6-year old children technology in the context of preschool educational establishment has been developed and theoretically substantiated.

Key words: model, technology of teaching, games with sports elements, motor skills, techniques, basic techniques of the game.

УДК 37. 017 : 371. 13 : 37. 015. 3

В. В. Любива

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФІЗКУЛЬТУРНО- ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

У статті розглянуто проблему формування готовності майбутніх вихователів до творчої самореалізації у фізичному вихованні дітей дошкільного віку. Теоретично обґрунтовано, що удосконалення змісту підготовки вихователів дітей дошкільного віку до фізкультурно-оздоровчої роботи залежить від формування у них готовності до творчої діяльності в умовах навчання у педагогічному університеті.

Ключові слова: готовність вихователів до творчої діяльності, фізичне виховання дошкільників, творча самореалізація, дошкільна освіта, професійна підготовка.

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями. У ХХІ століття населення України ввійшло з незадовільним станом здоров'я. Інтелектуалізація всіх сфер життєдіяльності спричинила зниження зацікавленості людей фізичними навантаженнями, заняттями фізичною культурою і позначилася стійкою тенденцією до погіршення здоров'я різних вікових категорій населення. Особливе занепокоєння викликає погіршення стану фізичного здоров'я дітей та молоді, оскільки це негативно впливає на загальноекономічну ситуацію в державі й створює загрозу національній безпеці. Зважаючи на це, проблема збереження та зміцнення здоров'я дітей знову набула пріоритетних позицій у суспільстві.

Про це свідчать законодавчі та нормативно-правові документи: Конституція України, «Основи